

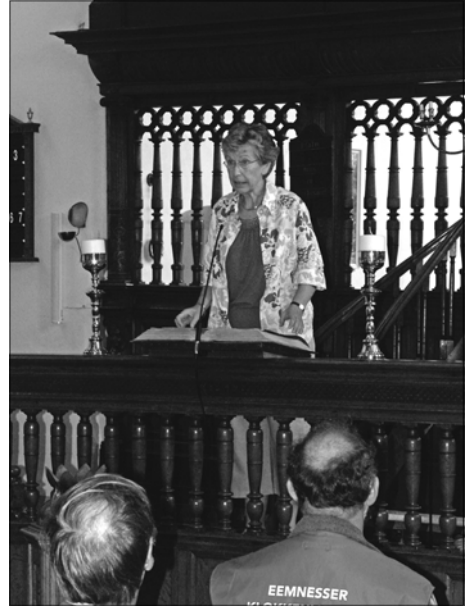
Afronding Klokkenplan

JAAP FRANTSEN, LIESBETH LEMCKERT

Met de ophanging van de tweede luidklok en restauratie van het uurwerk in de toren van de Nicolaaskerk op 10 september dit jaar is de laatste fase van het klokkenplan van Eemnes afgerond. Daar ging een hele geschiedenis aan vooraf.

Jaap Frantsen, de luidmeester van het Eemnesser klokkengilde vertelt het verhaal achter het Klokkenplan.

“Wie met Gods ijzer schiet, die wint de oorlog niet!” en “Hij haalt de klokken uit de toren, de oorlog is verloren!” Beide leuzen las Henk Eek in 1943 op de twee luidklokken die buiten voor de toren van de Nicolaaskerk van Eemnes-Buiten klaar stonden om in opdracht van de Duitsers te worden afgevoerd. Een droef moment voor Eemnes en zijn toren.

Na de oorlog, in 1951, werd een nieuwe grote klok gekocht voor f. 9.500,-. Een jaar later werd offerte gevraagd voor een tweede klok, maar de bronsprijs was inmiddels verdubbeld en men vond het toen te duur. Daarna werd maar gewoon door praktisch iedereen aanvaard dat er geen tweede klok was.

Ook het uurwerk heeft zijn eigen verhaal. Vroeger, om de dag, na zijn middagdutje ging onze buurman Cornelis Ruizendaal de toren in om het uurwerk op te winden. Vaak stonden er dan wat kinderen al op het torenhoogtje te wachten. Ze mochten altijd mee naar boven en helpen het uurwerk op te draaien. Een van die kinderen was ik. Maar ook buurman Cornelis werd verleden tijd, en het opwinden van het uurwerk te duur. Een elektrisch uurwerk zette in 1969 het authentieke uurwerk buitenspel. Met de plaatsing van een automatische luidinrichting verdween in dezelfde tijd ook het luidtouw uit de toren.

Overigens, ook alle historische gegevens over uurwerken en klokken in de drie Eemnesser torens staat in het Klokkenplan. Het plan dat op verzoek van het colle-

Onderdelen van het uurwerk worden na grondige revisie weer in de klokkentoren aangebracht.

ge van B&W aan de Historische Kring Eemnes in 2007 door Foeke de Wolf werd opgesteld. De expertise van de carillon- en klokkenspecialist bij uitstek, Foeke de Wolf, stond borg voor een tot in het detail gespecificeerd klokkenplan. Naast inventarisatie was het doel van het plan het in ere herstellen van de torenuurwerken, completeren en weer actief werkend maken van de luidklokken. Het gemeentebestuur stelde zich in 2008 volledig achter het Klokkenplan en gaf opdracht tot de gefaseerde uitvoering ervan.

Eerst kwam het Dikke Torentje aan de beurt: de luidklokken kregen nieuwe klepels en de luidinrichting werd gereviseerd. Het meer dan 400 jaar oude uurwerk werd na deskundige revisie in museale opstelling geplaatst in de hal van het nieuwe gemeentehuis. De Historische Kring richtte het Eemnesser Klokkenluiders Gilde op om waarborgen dat de klokken regelmatig geluid worden. Dit deel van het plan werd op 5 mei 2009 officieel afgerond en daarna werd de aandacht gericht op deze toren.

Voor de toren van de Nicolaaskerk behelsde het plan weer een tweede luidklok aanbrengen, de luidinrichting aanpassen zodat beide klokken zowel automatisch als origineel met de hand luidbaar zijn. Verder het uit 1903 daterende en nog in goede staat zijnde uurwerk weer in zijn functie te herstellen.

Een zoektocht werd gestart naar een tweede, bijpassende luidklok. Na een klein jaar werd hij wonderlijkerwijze vlakbij gevonden, in Hilversum, in de toren van de voormalige Ontmoetingskerk, nu een moskee, vlakbij Anna's Hoeve. Je zou zeggen, bij gunstige wind zou je deze klok al in Eemnes hebben moeten kunnen horen. Na overleg met het Moskeebestuur hebben we beide klokken die daar in de open toren hingen met de hand geluid, zodat Foeke een geluidsopname kon

Proefluiden door een lid van het klokkenluidersgilde.

maken. Bij combinatie met het geluid van onze grote klok bleek dat met de kleinste klok een prima tweeklank ontstond. Dus togen Foeke en ik met een geluidsmontage naar wethouder Mieke Schouten en zij, samen met Jan Heinen, werden overtuigd.

Woensdag 6 oktober 2010 werd door het bericht van Mieke, “koop die klok maar” voor Foeke en mij een blijde dag. Toen ik nogmaals bij de klok was wezen kijken voor de demontage belde ik Foeke op en vertelde hem de naam van de klok, “Komt allen te samen”, waarop Foeke prompt antwoordde “Jubelend van Vreugde”. Helaas is mijn klokkenvriend Foeke kort daarna op 6 december overleden.

Toen deze week de klok in de toren gehesen werd, miste ik zijn aanwezigheid in het bijzonder.

Maar toch, het is, in tegenstelling tot het begin van mijn verhaal, vandaag

een uiterst blijde dag. Historie die levend wordt gehouden met het weer aan slag brengen van het 110 jaar oude uurwerk. De toren compleet met zijn beide klokken die ook met de hand geluid kunnen worden.

Aan de ingebruikname van de klok en het uurwerk ging een feestelijke bijeenkomst in de Nicolaaskerk vooraf. De vele aanwezigen kregen tekst en uitleg over het klokkenplan en het uurwerk en dank ging uit naar allen die het project mogelijk maakten. Indrukwekkend was het moment waarop de organist, Wiebe Kooymans, het orgel omtoverde in een klokkenspel en het “Komt allen te samen” liet klinken.

Wethouder Mieke Schouten viel de eer te beurt om het Eemnesser Klokkengilde officieel te installeren met Jaap Frantsen als luidmeester. En hoe kon anders de gebeurtenis afgesloten worden dan met een enthousiast klokgeluid door de leden van het Klokkenluidersgilde Eemnes, voor de gelegenheid aangevuld met burgemeester van Benthem.